

MAGYAR KURIR

A' FELSÉGES CSÁSZÁR ÉS APOSTOLI KIRÁLY KE-
GYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Indult Bétsből, Pénteken Februarius 23-dik napján, 1816-dik esztendőben.

Nagy Britannia.

A' Régens Princz kinyitatta Febr. 1-ső napián a' Parlamentum' üléseit Biztosság által. Az egygyik Biztos ilyen beszédet intézett a' Princz' nevében a' két ház' tagjaihoz: — “

„Lordok és Urak! Ó Kir. Hertzegsége a' Régens Princz megparantsolta nekünk, hogy a' Király' ó Felsége' szomorú betegeskedésének tartásáért való mély keserüségét, előttetek fejezzük - ki. Réánk bizta, hogy jelentsük - meg néktek, hogy ó Kir. Hertzegségének legnagyobb örömet okozott az, hogy olyan környülállások között hívattathatott össze benneteket, mellyek módot adtak ó Kir. Hertzegségének, hogy tudtotokra adhassa azt, hogy a' békesség egész Európában helyre állott. Az ó Felsége' és Szövetségesei' fegyverek által nyert fényes és nagy következésű győzedelmek, a' táborozásnak elkezdődése után nem soká magok után vonták a' Legkeresztényebb Felségnek a' maga országa' fő városába való visszahelyheztetődését; és ó K. Hertzegsége a' Régens Princz az ólta úgy iparkodott egész igyekezettel kormányozni az alkudozásokat, a' mint *Európának* tartós tsendességére és bátorságára nézve azokat legalkalmasabbaknak lenni ítélte. Várni lehetett ugyan valósággal azt, hogy ezek az alkudozások találni fognak néminémű

nehézségekre: de bízik a' Régens Princz, hogy úgy fog találtatni a' dolog, hogy ezen a' nehézségeken a' mérséklettség és alhatatosság, már valósággal győzedelmeskedtek. Annak a' belső összsatsatolódásnak, melly a' Szövetséges Hatalmasságok között fennállott, köszönti a' száraz Európai népek a' magok két versbéli megszabadittatásokat. Ó K. Hertzegsége nem kételkedik a' felől, hogy az Urak érezni fogják, hogy melly fontos dolog legyen ezt a' Szövetséget, melyből már tsak eddig is ennyi jó származott, és a' melly a' békesség' tartósságáért legjobb zálogul szolgál, egész erejében fenntartani. A' Régens Princz megparantsolta, hogy a' tökéletessegre ment kötéseknek és egygyezéseknek mássaik, az urak' eleibe terjesztetessenek. Az a' rendkívülvaló állapot, melybe az Európai Hatalmasságokat a' Frantzia Revolútiót követett környülállások, 's különösen a' múlt esztendőbéli történeteknek következéseik helyhezítették vala, oly előrelvaló vigyázásbéli eszközökhöz való nyúlásra indította a' Szövetségeseket, mellyeket ók a' közönséges bátorságra nézve elmúlhatatlanul szükségeseknek lenni tartanak. Ó Kir. Hertzegsége ezen eszközöknek, az ó igasságos és a' politikával megégygyező voltokrol tökéletesen meggyőzöttetvén, munkás elősegéllőjök volt, 's már most egész bizodalommal van azeránt, hogy az Urak

is minden megkívántató iparkodással azon lesznek, hogy ezen eszközök fogatosokká tétethessenek. —

„Alsó házbeli Uraim! A' Régens Princz megparantsolta, hogy a' Finantziai számadások, mellyek e' folyó esztendőre tartoznak, terjesztessenek az Urak eleibe. Ő Kir. Hertzegsége szerentsésnek tartja lenni magát, hogy jelentheti az Uraknak, hogy a' manufaktúrák, a' kereskedés, és az országnak jövedelmei, virágzó állapotban vannak. Azon nagy iparkodás által, mellynek tökéletességre való vitethetésére ötlet az Urak a' múlt esztendőnek lefolyta alatt réá segítették, illy hamar és illy ditsősségesen végre hajtatott az a' hadakozás, a' melybe belékeveredve valánk. A' Regens Princz bánkodik azon nehéz terhekért, a' mellyeket ezek a' nagy iparkodások elkerülhetetlenül országunkra vontak, és megparantsolta nekünk ő Kir. Hertzegsége, hogy tegyük bizonyossá az Urakat a' felől, hogy részéről minden készséget várhatnak az Urak, mellyek annak a' kiméllésnek módjait elősegélhetik, mellyek az országunk bátorságával 's azzal az állapottal, melybe mi Európában helyheztetve vagyunk, megégygyezőnek fog látszani. —

„Lordok és Urak! Az ezen Ország és az Amerikai égygyesült Státusok között való kereskedést illető alkudozások, mellyekről a' Régens Princz, a' Parlamentum' közelébbi üléseinek bérekesztődésekkor, mint munkában lévőkről, úgy tétetett említést, már most megelégedésünkre szolgáló véget értek. Ő Királyi Hertzegsége megparantsolta, hogy ezen kötésnek mássa terjesztessék előtökbe, 's állhatatos bizodalomban van azért, hogy ezen kötésnek feltételei mint két országra nézve hasznosoknak fogják mutatni magokat, 's azt a' bizodalmat, a' melly ő köztök szerentsésen fennáll, mind jobbanjobban meg fogják erőssíteni. A' Régens Princz megparantsolta nekünk, hogy adjuk tudtára az Uraknak, hogy azok az ellenségeskedések, mellyekbe mi *Cey-*

lon szigetén és a' napkeleti Indiai szárazon lévő tartományokban keveredve voltunk, igen szerentsés következésekkel végződtek-el. *Ceylon* szigetén oly betsületes kötésen végződtek-el ezek, hogy nem lehet, hogy ezen betses birtokainknak bátorságot és belső boldogságot ne' neveljék. Az Indiai hadakozás pedig oly fegyvernyugvársra vezérlett bennünket, a' melly fundamentomosokon engedi reménlenünk, hogy eddig már a' békesség is helyreálltathatott, olyan feltételek alatt, mellyek nekünk a' világnak ezen részében hasznunkra lehetnek. —

„Egy ilyen fontos és szélesen kiterjedő hadakozásnak bévégződésével, a' melyben mi Európában ily sokáig belékeveredve valánk, és a' melly a' Britannus nemzet' characterét és hadi ditsősségét minden eddig valók között messze a' hátamegé hagyta, jól érzi a' Régens Princz, hogy azt a' szerentsés következést, melly az ő iparkodásait megkoronázta, az isteni gondviselés után a' Parlamentum' böltsességének 's állhatatosságának és a' Britanniai nép' égygyetértő buzgóságának 's állandóságának köszönheti. A' Régens Princz azon fog törekedni állandóul, hogy egyenes és mértékletes magaviselete által azt a' felséges characteret, mellyet ezen ország magának a' világon lévő nemzetek között szerzett, megtarthassa; 's réánk bízza ő Kir. Hertzegsége, hogy fejezzük-ki előttetek, melly nagyon reménlje ő K. Hertzegsége, hogy ez a' önnön magunk között fennálló égygyesség, a' melly bennünket ily sok veszedelmeken való győzedelmeskedésre alkalmasokká tett, és ezt a' mindenféle történetekkel összekaptsóltatva volt hadakozást ily szerentsés kimenetelre vezérlette, bennünket már most a' kékességben is lelkesíteni és felindítani fog arra, hogy mind azokon az eszközökön való dolgozáson egész szívvel rajta legyünk, mellyek által az isteni oltalomért tartozó háladatosságunkat megbizonyitha'juk, 's ezen országnak bol-

dog és szerentsés állapotját előmozdithatjuk. “

~~~~~

Ezen beszédnek felolvastatása után a szokás szerént mind két házban tagjai a felett a megköszönő irás felett tanáskor-
tak, mellyet minden ilyen alkalmatossá-
gal az Uralkodóhoz egy követség által kü-
deni szoktak. Ez a megköszönő irás csak
abból áll, hogy vagy az egész beszédet
minden változás nélkül, vagy pedig vala-
melly változással, vagy hozzáadással, hely-
behagyja a Parlamentum. Már előre kés-
zen van mindenkor a Parlamentumnak
valamelyik tagja, a ki, mint a ministéri-
um' orátora és pártfogója, ismét egy más
beszéd által magasztalja az Uralkodótól a
Parlamentumhoz küldetett beszédet és jo-
vasolja annak helybehagyattatását. Most a
felső házban Marquis Huntley, az alsó-
ban Marquis Anckland voltak azok, a
kik ezeket a magasztaló és jóvalló beszé-
deket tartották. Az után más tagok is tar-
tottak a szokás szerént hosszas beszéde-
ket, némelyek a megköszönő irást jóva-
solván, némelyek pedig az Uralkodótól
hozzájok küldetett beszédnek egy vagy több
pontját kritizálván. —

Huntley sajnálotta a felső házban,
hogy a nagy Pitt életben nintsen és nem
láthatja, melly szerentsés kimenetele lett
légyen az ő tőle elkezdett és sokáig leg-
nagyobb áthatatossággal folytattatott ipar-
kodásoknak, mellyeknek sinórmértéke mel-
lől az Angliai ministérium az ő halála után
is mind végig megmaradott. — Marquis
Lansdown azt az ellenvetést tette, hogy a
hadakozásnak ily szerentsés végződése mel-
lett is tsakugyan a volna az első szükség,
hogy az országnak belső állapota megvis-
gáltattassék, 's a keresmény és az adófize-
tés között való egyenlőség' mértéke, a
melly az utóbbi időkhöz nagyon megza-
vartatott, helyreálltassék. — Gróf Liver-
pool úgy felelt, hogy a Régens Princz' be-
szédje csak közönséges kifejezésekkel szoll

a békességnek szerentsés helyreálltattása-
felől, tehát a megköszönő irásnak is tsak
ilyen közönségesnek kell lenni, 's a kü-
lönös környűlállásokra nem kell kibotsát-
kozni. — Lord Holland megégygyezett
ugyan a megköszönő irásban, de tsakugyan
hozá adta beszédjéhez, hogy ő, előbb hogy
sem ezen békességnek örvendhessen azt
kivánná tudni, [hogy mit nyert Anglia ez
által, és mit fizetett érte. — Gróf Gros-
venor oly reménységgel égygyezett-meg a
megköszönő irásban, hogy a Ministerek
mindent elfognak követni, hogy azok a
sok visszaélések, mellyek az országlásba
bétusztak, megjobbittassanak. — Vége-
zetre minden változás és hozzáadás nélkül
meghatározott ezen házban a megköszö-
nő irás.

Az alsó házban Anckland után, ki a
megköszönő irást hosszas beszéd által jó-
vallotta, Brand nevű tag szollalt-fel, 's
okoskodásának summás értelme ennyiben
állott: Elebb megditsérte néminémükép-
pen az Anckland' beszédjét, utóbb ellen-
ben nagyon sajnálotta, hogy abban két
igen fontos fogyatkozás találtassék — égy-
gyik, hogy ha szintén említi is az Orátor
az országnak inségeit, azt mindazáltal még
sem mondja, hogy ezen inségeknak okai
vizgáltassanak-meg, 's ha lehet, hárítottassa-
nak-el — másik, hogy az Orátor megle-
gedettnék lenni látszik azzal, hogy a Mi-
nisterek a Parlamentumot a legfontosabb
körüülállásokra nézve bizontalanságban
maradni ily sokáig megengedték. A Mi-
nistereknek ezen magaviselete, úgy mond
megmagyarázhatatlan, 's neki úgy látszik,
hogy ez által a nép és a Parlamentum meg-
sértettek (halljuk! haljuk! ily kiáltás ha-
latott sok feiől.) A kötésekéről és égy-
gyezésekről ugyan még későbbben is beszél-
hetünk: hanem mihelyest valamely kö-
tésben olyan tikkelyek vétettetnek észre,
mellyek a mi népünknek törvényeivel el-
lenkeznek, a milyennek a veghetetlen
nagy hadi erőnek fenntartatása, a melly

ha a' törvénynek betűszerént ellenére nints is, de annak értelmével, 's a' Státus' gazdaságával és a' Constitúción fundálódó bátorsággal ellenkezik, már ilyenkor szükség megkérdezni a' Parlamentumot, 's a' többi. Végezetre jóvállotta *Brand*, hogy a' megköszönő iráshoz toldják hozzá a' következő tikkelyt: *Eleibe kell a' Régens Princznek terjeszteni, hogy a' Ministereknek kötelességeiben állott volna azt tanátsólni ő Kir. Hertzegségének, hogy a' Parlamentumot mennél elébb hivatta volna össze, hogy a' Frantzia országgal 's egyéb Országokkal való kötéseket, annak terjesztették volna eleibe, 's a' mellyek még most terjesztettek annak eleibe, mikor már néhány hónapja hogy végre is hajtottattak; a' mi a' Parlamentum elkezdődésének utóbbi elhalasztását illeti, ez annyival különösebb és szembe-tünőbb, hogy ez éppen akkor történt, mikor mind benn az országban példátlan kétségkedés, mind kívülrol a' nemzetnek más nemzetekre nézve való felettebb fontos környűllásai azt kívánták volna, hogy a' Parlamentum hivattassék össze; jó leszen bizonyossá tenni ő Kir. Hertzegségét, hogy az országnak katonai és politikai állapotjára nézve a' parlamentumnak összehivattatása igen hasznos lett volna, 's a' t.*

A' többi következik.

Német Ország.

*Heidelbergából Febr. 10-dik napján így ír-
nak: — “*

„Éppen most érkezett-meg ez a' tudósítás, hogy Pápa ő Szentsége, az Austriai Cs. Udvar' közbenjárására, arra réá állott legyen, hogy a' *Palatina Bibliothékából* Romába vitetett 's ott azolta a' *Vaticanumi* gyűjtemények között tartatott minden kézírásokat és munkákat, a' mellyek 847 kötetekből állanak, a' *Heidelbergai* Universitasnak vissza adja. —

„A' *Karlsruhe* városában lévő Cs. K. Követ Gróf *Trauttmansdorf*, ezt a' réánk és egész Német országra nézve ily kívánatos hírt ilyen hivatalyszerént való irás ál-

tal adta tudtára a' külső dolgokra ügyelő *Badeni* Ministernek Bátor *Hacke* urnak: — „Az alólirt jelentést vett a' maga fő Ministeriumától a' felől, hogy a' Romában lévő Cs. K. Követnek tudósításából örömmel láthatjuk, hogy Pápa ő Szentsége megparantsolta legyen, hogy a' *Heidelbergai* Universitasnak, nem tsak azok a' régi *Palatina Bibliothékából* való 47 (38) kötetekből álló munkák, a' mellyek Párisban találtattak, hanem ezekkel egyetemben még azok az ugyan ezen Bibliothékából való 847 kötetek is, mellyek még most is a' *Vaticana Bibliothékában* vannak, adattassanak vissza: a' melly határozásra ő Szentsége, rész szerént annak ohajtása által, hogy ő Cs. K. Felségének valamivel kedveskedjék, rész szerént pedig az ő Felsége közbenjárására való különös tekintet által indittatott, 's a' melynek betse még az által is nagyobbittatik, hogy ő Szentsége úgy itél, hogy ezt a' már majd két Századoktól fogva a' *Vaticana Bibliothékával* összzetsattoltatva lévő gyűjteményt, mint törvényesen szerzett tulajdonát, megtarthatta volna. — „Midőn az alólirt azt a' maga Felséges Udvarától vett kedves rendelést teljesíti, hogy a' külső dolgokra ügyelő *Badeni* Minister Bátor *Hacke* Ur ő Excellentiáját ezen tudománybeli kintseknek az ő Cs. K. Felsége közbenjárása által végbevitetett visszaadattatása felől, melly által a' *Heidelbergai* fő iskola új fényességre teszen szert, tudósítja, egyszersmind szerentséjének tartja arra is kérni ő Excellentiáját, hogy nyilatkoztassa-ki, mitsoda intézeteket fog a' Nagy Hertzegi Ministerium ezen irásoknak és könyveknek Romából való elhozattatások végett tenni, minthogy a' Felséges Császári Udvar az ehez megkivántató minden intézeteknek végrehajtatásában örömmel segitségül leszen. —

„Költ *Karlsruhében*, Febr. 7-dik napján, 1816-ban. — “

„*Trauttmansdorff*.

Ez a tudósítás, így folytatja szavait a *Heidelbergai* író, itt igen nagy örömet tárt. Nem lehet érzékenység nélkül vissza emlékeznünk arra az időre, a midőn *Ferentz Császár* ő Felsege, kinek Felseges közbenjárásának ezen tudománybéli kints' visszanyerését köszönhetjük, néhány hetekig közöttünk tartózkodott, 's az alatt minnyájunknak szívét egészen megnyerte. De buzgó háladatossággal szükség meg esmérnünk a Szent Atyának 's a Római Udvarnak is azt a készségét, a melly szerint egy ily nevezetes tudománybéli kintset, melly már különben is egészen elveszettnek 's elidegenítettnek lenni tartatott, azonnal vissza adtak, 's a Német Nemzetnek és az Austriai Császárnak kívánságát ily nagy készséggel teljesítették. Udvari Tanácsos Professor *Wilcons* kevés napok alatt útnak indul *Roma* felé, hogy ezen kintset által vegye.

Spanyol Ország.

A múlt kedden azt irtuk vala a *Madridi* levelekből, hogy *Cevallos* a külső dolgokra ügyelő Spanyol Minister, most ötödikszor 's kétségkívül utolszor lépett-ki a ministerségből. De nem telt-bé a Spanyol tudósító jövendölése. Kétszer huszonegy óra múlva jónak találta *Ferdinandus* Király ötöt a ministeri hivatalba ismét vissza helyheztetni. Ő tehát már most hatodikszor lépett-fel erre a magas poltzra. — „Ebben az országban, így szoll a *Párisi Gazette de France*, még nem értek az emberek ilyen hirtelen való változásokat. Ezt a Monarkhiát régtől fogva nem kormányozta oly nagy elevenséggel bíró Fejedelem, mint ez a mostani, a ki minden végzéseit a leg telyesebb fiatal erővel teszi. Ő Felsege, tulajdon maga szemével lát mindent; maga teszi minden végzéseit, 's maga vigyáz az országlásnak minden ágaira.

Mintkogy semmi határt nem esmérő hatalommal bír, erre nézve nem is szenvednek semmi rendelkezései semmi halasztódást. A Király maga ítél, maga parantsol, 's a bétöltetődés minden parantsolatait nyomban követi. Innen meg lehet magyarázni, hogy miért következzenek az udvarnál a történetek ily nagy sebességgel egymás után. — Az Amérikában *Karthagénánál* folyó dolgokrol, mellyek felől már az *Anglus* újságok ily sokat irtak, a *Madridi* újságok még semmit tudni nem láttatnak, vagy legalább azok felől semmit nem emlékeznek. Sőt jóval biztatják magokat, azt mondván, hogy ők reménlik, hogy a *Morillo*' seregei nem soká bé fognak *Karthagénába* menni.

L o m b a r d i a.

Majlándban fényes pompával innepelték e hónap' 12-dikén az ő Cs. K. Felsege ditsősséges születése' napját. A testörző nemes sereg, 's a Cs. K. Fő Lovász mester az alája tartozó tselédekkel, má-10 óra előtt; azután Feldmarschal Grór *Bellegarde* is, mint Vice-Király' Helitartója, tselédjeitől körülvétetve 's méltóságához illő pompával, az Udvarba mentek, ahova az alatt minden Ministerek, Korona' Nagy Tisztjei, és egyéb fő személyek, összegyülekeztek, 's minnyájan a Királyi palotába mentek, a hol az ő Cs. K. Felsege számára az oszlopos szalában egy thrónus vala felállittatva. Ő Felsege a maga Udvarnokjaitól körül vétetettve 11 órakor ezen szalába megjelenvén, a thrónusba béülvén, 's Hertzeg *Metternich* ennek grádistai eleibe állváu, jelentette, hogy ő Cs. Kir. Felsege a *Vas Korona* Rendnek káptalani-gyűlését tartotta legyen, 's egyszersmind a kineveztetett tagoknak 's a Rend' tisztjeinek laistromát, a Rend' Titoknokjának által adta, a ki azt azonnal felolvas-

ván, legelőbb is Gróf Bellegarde, mint a' Rend' Cancellarius a' meghatározott hitet letévén, a' Rend' nagy czímerét az ő Felsége kezéből által vette, 's mindjárt azután az ő Felsége parantsolatját vévén a' Rend' Héroidjának tudtára adta, hogy a' szomszéd szobából a' több kinevezetteket, szollittsa-ki. —

Ez megsvén, felolvasta előttök a' Titoknok a' Rend' Statutumait, a' Rend' Cancellarius pedig egy beszédet intézett hozzájuk, melynek meghallgatása után az első rangú Ritterek a' hitet letették, 's ő Cs. Kir. Felségetől a' Rend' czimereit és a' megőlelést elfogadták. Hasonlóképpen megsküdtek ezek után a' második és harmodik rangú Ritterek, 's czimereiket az ő Felsége kezéből ezek is által vettek. —

Ennek vége lévén szobáiba ment ő Felsége, a' honnét 12 órakor udvari fényes pompával, a' *Gotthard* kápolnája felé vette útját. Előtte mentek rendre a' Cs. K. Fourirok, a' Cs. K. Edelknábok, 's a' Cs. K. Fő Lovázmester. Mindjárt ez után következtek a' K. Fő Hertzegek, 's ezek után maga ő Felsége, a' Fő Camarás úrtól, a' testörzők Kapitányától, 's a' Cs. K. Adjuvánsoktól körülvétetve, 's a' Császárné ő Fessége, és *Beatrix* K. Fő Hertzegasszony, ez a' maga fő Udvarimesterétől, Felséges Asszonyunk pedig a' maga fő Udvarimesterének Helytartójától kísértetvén. Azután következtek a' fő Udvarimesternék 's végezetre az Udvari palatás Dámák. A' templomból, hasonló fényes pompával ment vissza a' Felséges sereg. Két órakor közönséges ebéd, 's a' mellett énekes muzsikálás volt az Udvarnál. Ugyan akkor a' Vice-Király' Helytartója F. Marschal Gróf *Bellegarde* az Udvariakat, a' Státus és kül-

ső dolgokra ügyelő Minister *Hertz Metternich* a' Követekeket 's egyéb fő rangú idegeneket, a' Majlándi Gubernátor Gróf *Saurau* a' Státus' fő tisztjeit, vendéglettek-meg. —

Estve a' *della Scala* theátrumba mentek ő Felségek, a' melly pompásan meg volt világosittatva, 's a' hol nagy örvendezéssel fogadtattak ő Felségek. —

Azokon kívül, a' kik ezen örvendetes innep' alkalmatosságával a' Vas Korona' Rendje' tagjaivá nevezettek, még a' következő fő Méltóságokra is méltóztatott ő Cs. K. Felsége a' maga kegyelmességét kiterjeszteni: —

Cs. K. Fő Udvarimester *Hertzeg Trauttmansdorf*, a' Szent István Rendje brillantos —

Cs. K. Kamarás, Titkos Tanácsos 's Alsó Austria' Országos Marschalja Gróf *Dietrichstein* pedig, a' *Leopold* Cs. Rendje' czímerével, tiszteltettek-meg.

Titkos Tanácsosokká nevezettek: Lovasság' Generálisse Bátor *Kienmayer*; F. M. Lajtnánt *Radivojevich*; F. M. Lajtnánt Gr. *Bubna*; Cs. K. Camerarius *Ducca di Serbelloni*; Cs. K. Camerarius 's a' Lombardiai-Velentzei Királyság Fő Lovázmestere Gróf *Borromeo*; ugyan ezen Királyság' fő Pohárnokmestere *Contarini Aloysius*; Cs. K. Camerarius Gróf *Castiglione Alphonsus*; a' Lombardiai testörző nemes sereg' Kommandánsa Gróf *Litta Alphonsus*; a' Konstanztinapolyi Cs. K. Internuntius Bátor *Stürmer*; a' Velencei Kormányozószerk Vice Elölülője Gróf *Porzia*; 's a' Lombardiai Kormányozószerk' Vice-Elölülője Gróf *Mellerio*. — (A' Vas Korona' Rendje' Vitézeiről a' jövő kedden).

Febr. 21-dik napján adtak 100 Forint Huszas pénzért 367 3/4 forintot Váltótzében. Egy Császári aranyért 17 fl. 10 kr.

Honnyi Levelek, Tudósítások, és Egyebek.

Nro 16.

§A' Magyar Kurir 16-dik darabjához.

Magyar Ország.

Egy Bánátbeli Levélnek rövid értelme.

Én is egygyik szerentsétlen tapasztalója valék, mint Mezei Gazda, annak a' rettenetes tsapásnak, melly a' mi környékünket Januarius' 29-ikén olly váratlanúl meglepte. A' rettenetes hó, hideg és kimondhatatlan szélvész, mely több szomszéd Vidékeknek sem kegyelmezett végeslő-végig kegyetlenkedett Ns. Torontal Vármegyén is, a' Mezei-Gazdáknak, de ezek között is kiváltképpen a' Baromtartó embereknek megsirathatatlan veszedelmekre. Mindenféle marhákban, de főképpen a' szarvasmarhákban és juhokban olly' tetemes kárt vallottunk, hogy azt név- és számszerént elő beszélni, hijjába is próbálnám; mert akarmennyi bizonyos kárt írnék meg egy ilyen levélben, az, az egésznek tsak század részét se tenné. — Némellyek felét, mások két harmad részét marhájoknak elvesztették. — A' megfagyott teméntelen sok juhot, szarvasmarhát, a' kihízott drága göbolyóket seregestől ásogattjuk ki a' szörnyű hóhalmok alól! —

Az ezen veszedelem előtt rajtunk ősz óta szüntelen uralkodó, példa nélkülvaló sok víz, a' föld' árja, úgy jól tartotta a' földet, hogy már most a' legkevesebb hóvagy esső-víz, a' hova le esik, azon helyen marad a' mi sik térségünkön. Közönséges árvíz nélkül is, melytől a' jövő kikeletkor tsak-ugy lehet tartanunk, szüntelenvaló víz borítja el még az ollyan helyeket is, a' hol a' rendes folyó-árvíznek

semmi hatalma nem szokott lenni. Nagy Betskerek' környéke, a' Bégi tsatorna' Vidéke, a' hol a' sikság a' tsatorna' vize felett, inkább örökös szárássággal fenyegetett tsak ezelőtt 5 esztendővel is; most, az álló-víznek megeskütt fészkévé lett. Még ama' nevezetes, és pallérozott szép gazdaságáról a' tanúltabb Mezei Gazdák előtt méltán híres Etskai Uradalom is, mely a' legokosabban folyó es valóban virágzó Mezei-Gazdaságnak a' Bánátban eleven példája, nem egészen szabad a' víz' hatalmától: de hogy a' kára még is szenvedhető, a' Legfőbb Gondviselés mellett, nagy lelkű Birtokossának, egy ollyan Mezei-Gazdának köszönheti, kinek betses nyomdekait minden tekintetben követni, szerentsé. Mit nem állottki ez a' fáradhatatlan és nagy tapasztalásu Mezei-Gazda, pallérozott szép Jóságával és betses Familiájával 's kedves Testvérjeivej egygyütt, tsak a' most múlt fél esztendőben is, némely vért és pénzt-szomjúzó, atyafiakat háborító és törvénytapodó motsok emberektől, ez az egész környék borzadva tapasztalta: —

Utóbb, enyim leszsz az a' szerentsétlenség is, hogy az említett nagy tsapásról némely specificumokat az Urakkal közleni fegek: hadd tudjameg a' Ns. Haza bővebben szomorú környűllállásunkat, 's a' kárvallottak' kárán tanúlván, kiki a' mennyire tehetségében áll, a' maga' Mezei Gazdaságán, míg ideje van, segíthessen. —

A. P.

Pestről: — Felséges Urunk születése napjának meginneplésében Budán a' fő

környülállások közé tartozik az, hogy a Királyi Várbeli templomban Ő Császári Fő Herczegsége a' Palatinus, úgy nem kü- lömben a' Fő Dicasteriumok előtt Nagy Meltóságú Szalatnai Báró *Fischer* István Egri Érsek Ő Ex.ja tartotta a' Nagy Misét, és azután a' Titkos Tanácsosok, a' Császári Kir. Kamarások, és egyéb Fő Rendek Ő Császári Kir. Fő Herczegségénél megje- lentek az ő szíves örvendezéseiknek, 's ál- dásaiknak kijelentésére. Melly Udvari gyü- lekezet után Ő Császári Fő Herczegségénél az Ország' Palatinusánál nagy Vendégség tartatott. —

A' *Duna*, Buda és Pest között Febr. 17-dikére ismét úgy befagyott volt, hogy bátorsággal járkáltak rajta által égygyik vá- rosbol a' másikba.

Debreczenből, Jan 31-dikén: — Meg- tértek honnyokba Szabad Királyi Debre- czen Városának Lovag Vitézei is, kiket a' Polgari Lovasság Jan. 24 dikén Török mu- zsikával vezetett-bé a' városba. A' Város háza előtt rendbe állíttatván Ts. *Vetsey Sá- muel* Tanácsos Ur az egész Ts. Tanács előtt ékes magyar beszéddel köszöntötte, e' két utolsó táborozásban mutatott vitézke- déseiket illendően megditsérte, a' békes- ség idejére tartozó kötelességeikre emlé- keztette, 's a' megígért jutalomról bizo- nyosokká tévén szabadon elbocsátotta. Kül- önös érzést gerjesztett a' Nézőkben, hogy a' Vitézek, minthogy mind Debreczeni szü- letésűek, egész öröm elragadtatással om- lottak az ő Szülőji és attyokfiai karjaik kö- zé, kik őket szívszakadva várták.

A' *Budai* Németh újság Febr. 18. dik napján ekképpen szoll: — „A' *Békes* vár- megyében a' mult hónapnak végén kegyet- lenkedett szörnyű időt illető tudósításaink, átaljában mind olyan keservesek, hogy ki sem merjük őket mind írni. A' min- den féle elveszett marha ezerekre, 's a' meg- fagyott emberek százakra számláltatnak. Az alsóbb vidékekre is kiterjedtek ezen idő-

nek szörnyűségei. *Pancsovából* e' hónap' 2- dikán irták, hogy az ott Jan. 28 dikán éj- jeli 10 órakor kezdődött szél, hó, és hi- deg, ketszer 24 óra alatt annyi kárt tett, hogy azt leírni lehetetlen. A' pásztorok majd mind megfagytak. Lakadalmazó em- berek, a' kik boros fővel hazafelé útnak indultak, lovaikat és szekereiket az útnak hagyván, gyalog próbálták megtartani éle- teket: de sokan elhaltak; még ma is hord- ják ide az itt amott találtató holt testeket, aszszonyokat és férjfiakat, minden rendü- ket és ranguakat. Jaj volt annak, a' kit ez az idő útnak talált. E' tájan azonközben csak darakonként (nem tsordánként) hul- lott-el a' ló és szarvas marha, annyival több kárt vallottak a' juhas gazdák.

Rosnyon meghalálozott a' mult Jan. 28-dik napján *Jolészi Titt. Chászár András* Ur, több T. N. Vármegyék' törvényes Táb- laassessora, kinek szélesen kiterjedt tu- dományairól és munkásságáról, az ő nyom- tatásban is kijött munkái, 's Gömör Vár- megyében az a' *Jolészi Parnassus*, a' hol a' megboldogult, a' közönségtől való hasz- náltatásra egy szép bibliothékát fundált, elegendőképpen fognak beszélni a' jöven- dő világ előtt.

J e l e n t é s.

Debreczenből. Alol irt kívánnya tud- tára adni a' Nagy érdemü Publicumnak, hogy eddig a' Könyvekkel való kereskedést, a' Piatzon Asztalos Mester, Lázár Péter Úr Háza alatt lévő Boltba tartotta, a' melly Kereskedést már most a' maga Házához ál- tal tette, Péterfia utzában a' Nagy Tem- plom mellett egy emeletre építtetett; a' hol a' Könyveken kívül külömbkülömb fé- le író Papirosokkal is fog szolgálni a' Nagy érdemü Publicumnak illendő, áron.

Barta István

Könyváros.